

Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å

Områdebeskrivelse

Natura 2000 området har et areal på 303 ha. Det omfatter hovedparten af Fyns største vandløb, Odense Å, fra Arreskov Sø til Åsum, store dele af de betydende tilløb Lindved Å, Hågerup Å og Sallinge Å, samt nedre dele af visse mindre tilløb. Natura 2000 området er hovedsagelig snævert afgrænset til vandløbene. Kun omkring Odense Å er nogle af de vandløbsnære arealer medtaget.

Både vandløbene og de omkringliggende naturarealer rummer et forholdsvis rigt og alsidigt plante- og dyreliv, herunder med forekomst af sjældne og temmelig sårbare arter.

Vigtigste naturværdier

De store sammenhængende vandløbsstrækninger med bræmmer er stedvis meget artsrige med eksempelvis forekomst af almindelig pilblad og strand-kvan. I området findes bl.a. kalkoverdrev, surt overdrev, elle- og askeskove, kilder og rigkær. I de vandløbsnære områder er der bl.a. forekomst af sump-vindelsnegl langs Odense Å.

Tykskallet malermusling er meget sjælden på landsplan, og findes i sin største bestand i vandløbssystemet Odense Å. Arten er tillige i kraftig tilbagegang i hele EU.

I Odense Å findes bæklampret udbredt og den rødlistede pigsmerling findes ligeledes her samt i Lindved Å og Hågerup Å. Havlampret blev for nyligt observeret fåtalligt i Odense Å. Havlampretten findes ellers kun i den vestlige og nordlige del af Jylland.

Trusler mod områdets naturværdier

Naturtyperne elle- og askeskov og en mindre del af rigkær og kildevæld har en god skov/naturtilstand, mens surt overdrev, kalkoverdrev og den største del af rigkær og kildevæld har en moderat-dårlig naturtilstand. Der er registreret flere trusler mod naturtyperne.

Forekomsterne af rigkær, kildevæld og overdrev har generelt beskedne størrelser og ligger isolerede som følge af især tilgroning med træer. Områdets naturtyper påvirkes af næringsstofbelastning fra den omgivende landbrugsdrift og med kvælstof fra luften. Områdets vandløbsdyr trues af spærringer i vandløbene, intensiv vandløbsvedligeholdelse og iltforbrugende organisk stof.

Tilgroning med træer, buske og høje urter samt dræning og vandindvinding er en trussel mod områdets forekomster af elle- og askeskov, kildevæld, urtebræmmer, rigkær og dermed levestederne for sump-vindelsnegl.

Uhensigtsmæssig drift af vandløbene er en trussel mod vandløbene med urtebræmmer og områdets vandløbsdyr. Intensiv skovdrift kan medføre at skovnaturtyperne forringes.

Kæmpe-bjørneklo udgør en trussel mod de vandløbsnære naturtyper.

Målsætning

Målet er, at Odense Å med tilløb har en god vandkvalitet, et naturligt afstrømningsmønster og gode fysiske forhold. Vandløbene har sammenhængende forløb uden spærringer og er omgivet af udyrkede arealer. Vandløbene sikres artsrige dyre- og plantesamfund, der er typiske for naturtypen og Natura 2000-området udgør et kerneområde for tykskallet malermusling med en vandløbskvalitet, der begunstiger de mest følsomme arter af planter, smådyr og fisk.

Naturtyperne har en god-høj natur/skovtilstand, en hensigtsmæssig drift og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. For kildevældene forbedres hydrologien, så der atter kan etableres udbredte arealer med kildekalk.

Forekomsterne af rigkær, surt overdrev og kalkoverdrev udvides og sammenkædes om muligt, og det samlede areal af naturtypen øges. Kildevældene sikres en større udbredelse, og udstrømningen af vand øges. Samtidig sikres rigkærene som gode levesteder for en stor og levedygtig bestand af sump-vindelsnegl.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		X		
Reducere forstyrrelser Fx færdsel				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder	X			

Indsatsen vil bl.a. dreje sig om sikring af og/eller genindføre lysåbne forhold ved rydning af opvækst og drift (græsning) af naturtyperne samt gennemføre en indsats over for invasive plantearter som kæmpe-bjørneklo. Samtidig gennemføres en indsats, der sikrer en forbedret hydrologi. Der sikres ligeledes gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet i vandløb med vandplanter og der sikres en naturtypebevarende drift og pleje i skovnaturtyperne. Tilførslen af næringsstoffer til naturtyperne reduceres. Endelig sikres velegnede levesteder for arterne tykskallet malermusling, havlampret, bæklampret, pigsmørling, sump-vindelsnegl og damflagermus.

Forekomsterne af kalkoverdrev, surt overdrev og rigkær udvides og sammenkædes, hvor det naturmæssigt er muligt. Forekomsterne af kildevæld udvides ved at øge udstrømningen af grundvand.

Der skabes sammenhæng mellem levestederne for tykskallet malermusling, havlampret, bæklampret og pignomerling.

Der foretages en sikring mod ødelæggelse af skovnaturtyper og konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen.

Endelig udføres en særlig indsats for truede naturtyper og arter ved at øge arealet med rigkær med i størrelsesordenen 8-10 ha. Der foretages en mindre udvidelse af arealet med surt overdrev og kalkoverdrev. Der sikres egnede levesteder for tykskallet malermusling og værtsfisk på nuværende og potentielle levesteder. *Denne indsats sikres via vandplanlægningen.*